

Svar på Sjukvårdsberedningens verksamhetsrapport 2022

Dnr 01151-2022

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Föreslå regionfullmäktige besluta att godkänna regionstyrelsens hante- ring av sjukvårdsberedningens verksamhetsrapport för år 2022.
2. Föreslå regionfullmäktige besluta att genomförda uppdrag ska återrap- porteras i samband med återföringsdagen 2024.
3. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa att uppdrag gällande im- plementering av generiska modellen för rehabilitering, införande av pati- entinformation på norrbotten.se samt rutiner för patientföreningar som önskar sprida information om sin verksamhet genomförs.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen har tagit del av sjukvårdsberedningens verksamhetsrapport och instämmer i de slutsatser som lyfts fram i rapporten. För att säkerställa en jämlik tillgång till rehabilitering i hela länet behöver regionen införa den generiska modellen för rehabilitering i primärvård och specialistsjukvård och i samverkan med länets kommuner. Patienter och anhöriga behöver även information om var de kan hitta fakta om förebyggande hälsoinitiativ och rehabilitering i länet.

Sammanfattning

I sjukvårdsberedningens rapport sammanfattas behov av en jämlik tillgång till rehabilitering i hela länet. Sjukvårdsberedningen lyfter fram behovet av digitala lösningar, tydlig och utökad information och kontaktvägar, rutiner för samordnad individuell plan (SIP), regler och rutiner för sjukresor och hjälpmedel, rutin för patientföreningar som vill sprida information samt fö- rebyggande insatser och bättre samverkan mellan huvudmännen.

Regionstyrelsen redovisar i ärendet pågående arbeten och föreslår ett antal åtgärder för att säkerställa en positiv utveckling av rehabiliteringen i länet. Förslagen konkretiseras i föreslagna uppdrag till regiondirektören. Genom- förda åtgärder ska återrapporteras till regionfullmäktige i samband med åter- föringsdagen 2024.

Beslutsunderlag

Sjukvårdsberedningens verksamhetsrapport 2022

Ärendet

Bakgrund

Regionfullmäktige beslutade 2021-10-20/21 att tilldela sjukvårdsberedningen uppdraget att föra medborgardialog om uppdraget att ” Undersöka medborgarnas behov av rehabiliteringsåtgärder inom primärvården och kommunal hälso- och sjukvård, som enligt riktlinjerna utgör basen för länets rehab-patienter”. I sin verksamhetsrapport presenterar sjukvårdsberedningen fakta i ärendet och redovisar sina slutsatser.

De behov som beredningen identifierat sammanfattas i följande punkter:

- Tydlig information via exempelvis en lots eller karta/manual, om regelverk, utbud och kostnader avseende hjälpmedel och sjukresor samt utökad och bättre information om möjligheterna till rehabilitering för den som skadat sig eller är sjuk.
- Etablera rutiner för samordnad individuell plan (SIP), god samverkan med kommunerna och säkerställa felfria överlämningar.
- Utökade insatser, såväl digitalt som på plats, för att motivera och stötta medborgarna till egna hälsoinitiativ både förebyggande insatser och vid rehabilitering samt fortsatt arbete för att etablera en jämlik digital infrastruktur i länet inklusive information om och användande av digitala lösningar.
- Jämlika rutiner inom regionen för patientföreningar som önskar sprida information om sin verksamhet.

Pågående arbete

Generisk modell för rehabilitering och samverkan

Nationella programområdet NPO rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin har ansvarat för utarbetandet av en generisk modell för rehabilitering och delar av det försäkringsmedicinska arbetet. Syftet med den generiska modellen är att minska variation och bidra till en jämlik och kunskapsbaserad rehabilitering med ett personcentrerat och individanpassat arbetssätt. Modellen gör att rehabilitering integreras på ett enhetligt sätt i alla vårdförlopp vilket underlättar implementering eftersom rehabiliteringsdelen är utformad från en gemensam modell.

Utgångspunkten är att rehabilitering är en del av vård och behandling oavsett diagnos, patientgrupp eller ålder. Basen för den generiska modellen är tidig bedömning av rehabiliteringsbehov, personcentrerat förhållningssätt, rehabiliteringsplan med mål, åtgärder och uppföljning, teambaserat arbetssätt samt samordning av rehabiliteringsåtgärder.

För patienter med sammansatta behov krävs ofta en samordning av rehabiliteringsåtgärderna mellan professioner, verksamheter och huvudmän. En

rehabiliteringsplan minskar risken för brister i samordning och uppföljning, underlättar kommunikationen och skapar förutsättningar för ett resurseffektivt arbetssätt som utgår från patientens behov. Rehabiliteringsplanen innehåller även information om vilka åtgärder som patienten, utifrån egna förutsättningar, kan utföra som egenvård. I patientkontraktet ingår rehabiliteringsplanen tillsammans med uppgifter om vem i teamet som är fast vårdkontakt.

Den generiska modellen för rehabilitering ska implementeras av samtliga regioner i Sverige. När implementeringen är genomförd kommer flertalet av de behovspunkter som sjukvårdsberedningen har lyft i sin verksamhetsrapport att omhändertas. För genomförande krävs att resurser avsätts för utbildning och implementering av modellen både i primärvård och specialiserad vård. Förslagsvis får Rehabiliteringsmedicin Sunderby sjukhus i uppdrag att leda arbetet tillsammans med LPO Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin. I LPO deltar även representant för kommunerna.

Samordnad individuell planering (SIP)

Gemensamma riktlinjer för samverkan med Norrbotten kommuner upprättades år 2018. En ny version av ”Samordnad individuell planering - Riktlinjer och rutiner” är utarbetad och beslut förväntas av Länsstyrgrupp innan sommaren 2023. Rutinerna avser både utskrivnings- och öppenvårdsprocessen. För att öka kompetensen utbildar regionen chefer och medarbetare om det uppdaterade styrdokumentet inklusive SIP. I samverkan med Norrbottens kommuner planeras även för utbildningsinsatser om SIP under hösten 2023 i syfte att uppnå ökad personcentrering och förbättrad kvalitet.

Patientinformation och digitala lösningar

För att möta patienternas och anhörigas behov av information är en möjlig väg att informera om rehabiliteringen i länet på norrboten.se. Informationen ska vara lättillgänglig och innefatta rehabiliteringsprocessen, nivåstrukturen och ansvarsfördelning mellan huvudmännen samt övriga angränsande frågor såsom SIP, sjukresor och hjälpmedel. För att uppmärksamma patienter och anhöriga om var det kan hämta mer information kan en lösning vara att införa digitala informationsskärmar på sjukhus och i primärvård.

Sjukresor och hjälpmedel

Regionen prioriterar utveckling av alternativ till traditionella vårdkontakter för att minska längre patientresor. Målsättningen är att en betydande del av återbesök inom vården ska genomföras digitalt vilket minskar behovet av patienttransporter. Regionstyrelsen har beslutat att gemensamt med hälso- och sjukvårdsnämnden och i dialog med de fackliga organisationerna, regioners medarbetare i sjukvården och medarbetare med vårdstödande funktioner utreda förutsättningar för att norrbottningarna ska få ökad tillgänglig-

het till sjukvård. En uppföljning och översyn ska genomföras med förslag till förändringar av patientavgifter, egenavgifter för sjukresor och reseersättningar för att säkerställa norrbottningarnas förutsättningar för en jämlik vård. Uppdraget ska vara vägledande i prioriteringar inför beslut om strategisk plan för 2024.

Hälsoinitiativ och förebyggande insatser

Regiondirektören har i februari 2023 gett enheten för vårdstöd i uppdrag att utreda eventuellt införande av ny kompetens i första hand hälsovägledare. Bakgrunden är behovet av att avlasta legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal samtidigt som det hälsofrämjande och förebyggande arbetet stärks och medborgarna erbjuds ökat stöd kopplat till levnadsvanor och livsstil.

Regionen genomför och planerar för insatser i syfte att informera och stötta medborgarna till egna förebyggande hälsoinitiativ bland annat genom att erbjuda hälsosamtal för medborgare som är 40, 50 eller 60 år. På Norrbotten.se finns information om hälsosamtal, hälsa och livsstil riktat till barn, tonåringar och äldre, fysisk aktivitet på recept (FAR), rökning och tobak samt sexuell hälsa inklusive filmer om hälsosam kost och hälsosamma matvanor samt länktips.

I samarbete med Länsstyrelsen i Norrbottens län och nio kommuner pågår arbete med att ta fram Hälsoslingor, naturaktiviteter på recept, ett informationsmaterial som beskriver framkomlighet och upplevelser på olika platser runtom i länet. Dessutom samarbetar regionen med studieförbund som bland annat erbjuder kurser i hälsosam kost, sömn och stress.

Patientföreningar

Regionen saknar en rutin för hur patientföreningar kan sprida information om sin verksamhet inom primärvården och på sjukhusen i länet.

Uppdrag

Regionstyrelsen vill mot bakgrund av det redovisade lyfta fram följande åtgärder som viktiga att följa upp i relation till de behov som sjukvårdsberedningen identifierat.

Följande genomförda åtgärder ska återrapporteras till regionfullmäktige i samband med återföringsdagen 2024.

- Implementering av generiska modellen för rehabilitering.
- Införande av patientinformation på norrbotten.se.
- Rutiner för patientföreningar som önskar sprida information om sin verksamhet.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Barnrättsperspektiv

Alla barn i Norrbotten har rätt till bästa möjliga hälsa samt vård på lika villkor. Rehabiliteringen av barn- och ungdomar skiljer sig från vården av vuxna patienter. Det är därför angeläget att införa den generiska modellen för rehabilitering som syftar till att säkra en personcentrerad, jämlik och kunskapsbaserad rehabilitering samt ett individanpassat arbetssätt i hela länet.

Protokollsutdrag skickas till:

Hälso- och sjukvårdsdirektör
Divisionschef Läns 1
Divisionschef Läns 2
Divisionschefer Nära
Divisionschef Psykiatri
Ekonomidirektör
IT/MT direktör